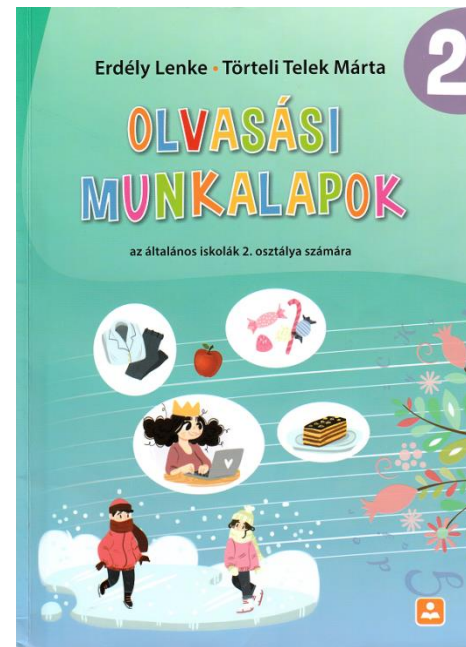

MAGYAR NYELV

---

2. osztály

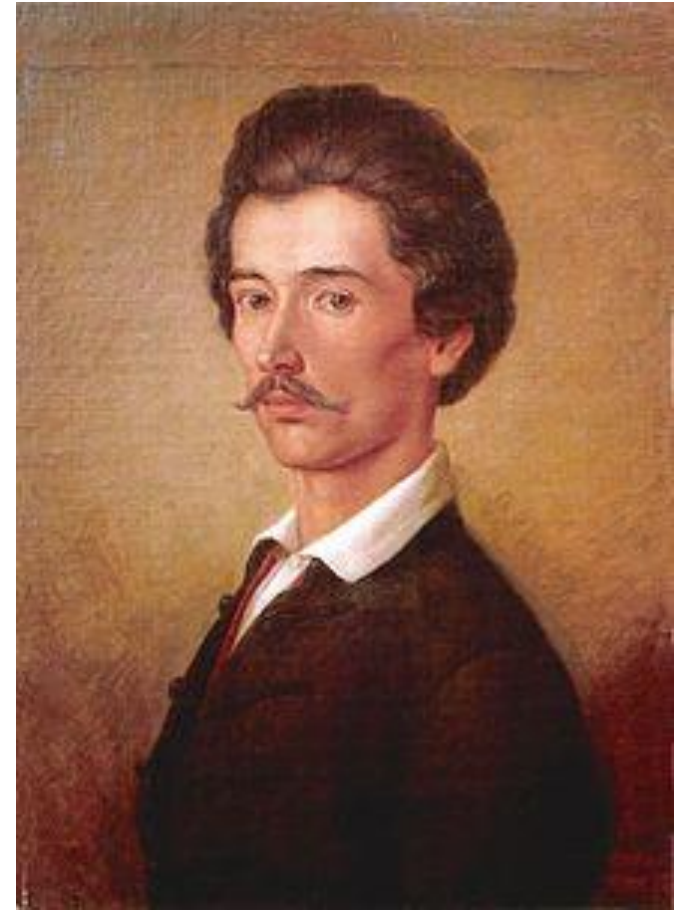
Amire szükségetek lesz a mai órán:

Petőfi Sándor (1823 – 1849)

Magyar költő, forradalmár,
nemzeti hős, a magyar költészet
egyik legismertebb és egyik
legkiemelkedőbb alakja.

Közel ezer verset írt, ebből
körülbelül nyolcszázötven maradt
az utókorra, és az ismertebbeket
sok más nyelvre lefordították.

Kity-koty, kity-koty, kotyogok,
milyen anyóka vagyok?

Éjjel-nappal éber vagyok,
én őrzöm a házat.
Keresve se találhatnál,
hűségesebb társat!

Olvasókönyv, 68. oldal

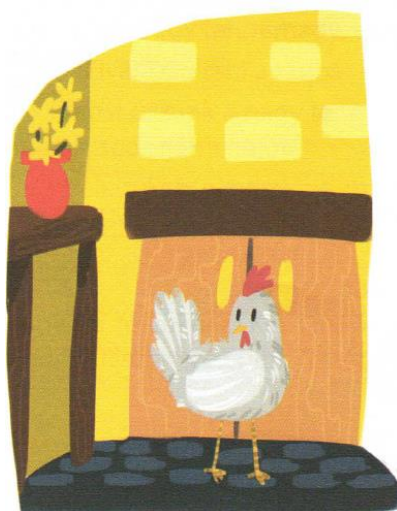
Petőfi Sándor

ANYÁM TYÚKJA

Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az isten, jót ad,
Hogy fölvitte a kend dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,
Még a ládára is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodácsol,
S nem verik ki a szobából.

Dehogy verik, dehogy verik!
Mint a galambot etetik,
Válogat a kendermagban,
A kiskirály sem él jobban.

Ezért aztán, tyúkanyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás szűkében az anyám. -

Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
Hadd beszéljek mostan veled,
Régi cseléd vagy a háznál,
Mindig emberül szolgáltál.

Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhúsrá,
Élj a tyúkkal barátságba'...
Anyám egyetlen jószága.

Ej, mi a kő! tyúkanyó, **kend**
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az isten, jót ád,
Hogy fölvitte a **kend** dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,
Még a **ládára** is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodácsol,
S nem verik ki a szobából.

Szómagyarázat:

Ej, mi a kő! – Mi a csoda!

kend – maga, kegyelmed, ön

láda – régen nemcsak tárolásra szolgált, hanem ülőalkalmatosság is volt, emberek ültek rá, nem engedtek a közelébe állatokat

nem verik ki – nem küldik ki, nem kergetik ki

Dehogy verik, dehogy verik!
Mint a galambot etetik,
Válogat a **kendermagban**,
A kiskirály sem él jobban.

Ezért aztán, tyúkanyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás **szűkében** az anyám. -

Szómagyarázat:

kendermag – A kender szürke színű, olajos magva. A tyúk tápláléka.

iparkodjék – igyekezzon

szűkében – hiányában

Morzsa kutyánk, **hegyezd füled**,
Hadd beszéljek mostan veled,
Régi **cseléd** vagy a háznál,
Mindig **emberül** szolgáltál.

Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhústra,
Élj a tyúkkal **barátságba'**...
Anyám egyetlen jószága.

Szómagyarázat:

hegyezd füled – figyelj, hallgass ide

cseléd – szolga

emberül – becsületesen

barátságba'... - jó viszonyban

Petőfi Sándor
ANYÁM TYÚKJA

Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az isten, jót ád,
Hogy fölvitte a kend dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,
Még a ládára is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodácsol,
S nem verik ki a szobából.

Dehogy verik, dehogy verik!
Mint a galambot etetik,
Válogat a kendermagban,
A kiskirály sem él jobban.

A vers szerkezete:

- Hány versszakból áll a vers?
- Hány sorosak a versszakok?

Ezért aztán, tyúkanyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás szűkében az anyám. -

Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
Hadd beszéljek mostan veled,
Régi cseléd vagy a háznál,
Mindig emberül szolgáltál.

Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhúsrá,
Élj a tyúkkal barátságba'...
Anyám egyetlen jószága.

Olvasási munkalapok, 76., 77. és 78. oldal

1. Kihez beszél a költő? Írd le!

Az első négy versszakban:

A költő a tyúkanyóhoz beszél.

Az utolsó két versszakban:

A költő Morzsa kutyához beszél.

2. Húzd alá a helyes válaszokat!

Miből lehet következtetni arra, hogy Petőfi távol élt anyjától?

- Mert a tyúkanyó kendermagot eszik.
- Mert nem tudta, hogy anyja kedvence a szobában él.
- Mert nem ismerte meg a tyúkot.

A költő kinek a sorsával hasonlítja össze a tyúk sorsát?

- Morzsa kutyáéval.
- A kiskirályéval.
- Anyjáéval.

3. A verset több mint 170 évvel ezelőtt írta Petőfi.
Azóta változott a helyesírásunk.
Írd le a mai helyesírás szerint a következő szavakat!

ád

megbecsülje

emberül

ad

megbecsülje

emberül

---

4. A verssel kapcsolatos állítások elé tegyél **I** betűt, ha igaz, a hamis elé pedig **H** betűt írd!

- I** A vers minden mozzanata megtörténhetett.
- I** Szokatlan, hogy egy tyúk a konyhában szaladgál.
- H** A tyúkot kikergetik.
- I** A tyúk még a ládára is felszáll.
- H** Morzsa kutya morog a tyúkra.

5. Húzd alá a helyes válaszokat!

Mire szólítja fel a költő a kutyát?

- Zavarja ki a tyúkot a szobából.
- Jó legyen, ne bántsa a tyúkot.
- Figyeljen.
- Ő is szaladgáljon a konyhában.

6. Hogyan fejezte ki a költő a következőket? Írd le!

Figyelj ide, Morzsa kutya!

Morzsa kutyánk, hegyezd füled!

Ne bántsod a tyúkot!

Kedvet ne kapj a tyúkhúsról!

Jól végeztél a dolgod.

Mindig emberül szolgáltál.

Régóta őrzöd a házat.

Régi cseléd vagy a háznál.

A vers rímei:

Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend a
A szobában lakik itt bent? a
Lám, csak jó az isten, jót ad, b
Hogy fölvitte a kend dolgát! b

Itt szaladgál föl és alá,
Még a ládára is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodácsol,
S nem verik ki a szobából.

Dehogy verik, dehogy verik!
Mint a galambot etetik,
Válogat a kendermagban,
A kiskirály sem él jobban.

Ezért aztán, tyúkanyó, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Iparkodjék, ne legyen ám
Tojás szűkében az anyám. -

Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
Hadd beszéljek mostan veled,
Régi cseléd vagy a háznál,
Mindig emberül szolgáltál,

Ezután is jó légy, Morzsa,
Kedvet ne kapj a tyúkhúsrá,
Élj a tyúkkal barátságba'...
Anyám egyetlen jószága.

A vers rímképlete: a a b b

Házi feladat

Tanuljátok meg a verset fejből!

A vers megzenésített változata – Tarisznyások együttes

<https://tarisznyasok.hu/hu/videok/petofi-sandor-anyam-tyukja/>

Köszönöm a figyelmeteket!

